

قِيَمَةُ الْعِلْمِ

۱. اسم: کلمه‌ای است که برای نام‌گذاری بر روی انسان، حیوان، اشیاء و ... به کار می‌رود.

مُحَمَّد، طَالِب، طَالِبَة، شَجَرَة، جَبَل، فَاطِمَة

۲. اسم مذکر: به اسم‌هایی مانند «رَجُل - شَجَر - جَبَل» که آخر آن‌ها علامت «ة» وجود ندارد مذکر می‌گویند.

۳. اسم مؤنث: به اسم‌هایی مانند «امْرَأَة - شَجَرَة - ثَمَرَة» که آخر آن‌ها علامت «ة» وجود دارد مؤنث می‌گویند.

بعضی اسم‌ها علامت «ة» ندارند، اما مؤنث محسوب می‌شوند. مانند: **بِنْت، تَرِيم**

اسم‌های مؤنث علاوه بر «ة» علامت‌های دیگری نیز دارند که در سال‌های بعد می‌خوانیم.

۴. علامت اصلی اسم مؤنث «ة» است. مانند: طَالِبَة - شَجَرَة

۵. اسم اشاره: اسم‌هایی هستند که برای نشان دادن کسی یا چیزی به کار می‌روند.

هَذَا ← این «مذکر» هَذِهِ ← این «مؤنث» ذَلِكَ ← آن «مذکر» تِلْكَ ← آن «مؤنث»

۶. اسم اشاره به نزدیک: برای نشان دادن یک نفر یا یک چیز که فاصله‌اش با ما کم است به کار می‌رود.

۷. اسم اشاره به دور: برای نشان دادن یک نفر یا یک چیز که فاصله‌اش با ما زیاد است به کار می‌رود.

۸. اسم اشاره‌ی «هذا و ذلک» برای اشاره به اسم مذکر به کار می‌روند.

هذا جَبَلٌ. ذلک طالِبٌ.

۹. اسم اشاره‌ی «هذه و تلك» برای اشاره به اسم مؤنث به کار می‌روند.

هذه نُوْحَةٌ. تلك جَمِيلَةٌ.

۱۰. اسم اشاره و صفت برای یک شخص و یک چیز، مفرد است.

ذلک، رَجُلٌ مُؤْمِنٌ. تلك، اِمْرَأَةٌ مُؤْمِنَةٌ.

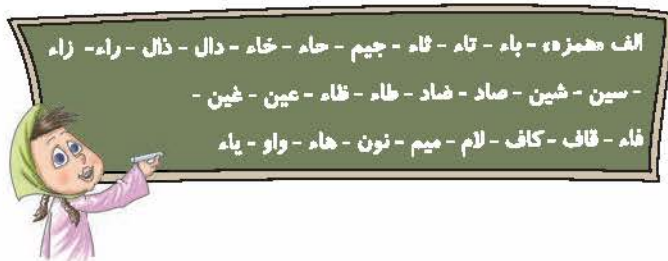
۱۱. اگر اسم، مذکر باشد، اشاره و صفت آن هم مذکر است.

هذا، مُعَلِّمٌ مُؤْمِنٌ. ذلک، مُعَلِّمٌ مُؤْمِنٌ.

۱۲. اگر اسم، مؤنث باشد، اشاره و صفت آن هم مؤنث است.

هذه، مُعَلِّمَةٌ مُؤْمِنَةٌ. تلك، مُعَلِّمَةٌ مُؤْمِنَةٌ.

۱۳. حروف الفبای عربی «۲۸» حرف است.

چهار حرف «گ - ج - پ - ژ» که در زبان فارسی وجود دارد، در زبان عربی فصیح وجود ندارد.

التمارين

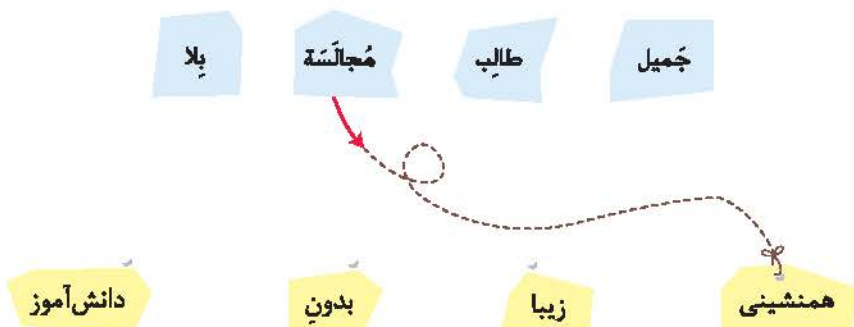
التمرين ١ فقط واژه‌های مشخص شده را ترجمه کنید.

١	طَلَبَ الْعِلْمَ، فَرِيضَةً.	٢	أَفَقَ الْعِلْمِ، التَّشْيَانُ.
٣	حَسَنُ السُّؤَالِ، نِصْفَ الْعِلْمِ.	٤	تِلْكَ الْبِنْتُ، فِي الصَّفِّ.

ب نام هر تصویر را با علامت ✖ مشخص کنید.

 تَمَر صَف وَلَد	 تَوَحَّة فَرِيضَة جَبَل	 بِنْت شَجَرَة مَرَأَة	 شَجَر قِيَمَة رَجُل
--	--	--	--

ج هر واژه را به ترجمه‌ی مناسب آن وصل کنید.

ترجمه‌ی درست هر واژه را از بین کلمات داده شده پیدا کنید و زیر آن بنویسید.

کوه	ارزش	زن	پسر
شَجَر	لَوْحَة	قَرِیْضَة	أَقَة
جَبَل	بِنْت	اِمْرَاَة	وَلَد
وَلَد	قِیْمَة	طَالِبَة	طَالِب

ترجمه‌ی کلمات زیر را در خانه‌های جدول بنویسید.

قَمَر

لَوْحَة

نَاجِح

قِیْمَة

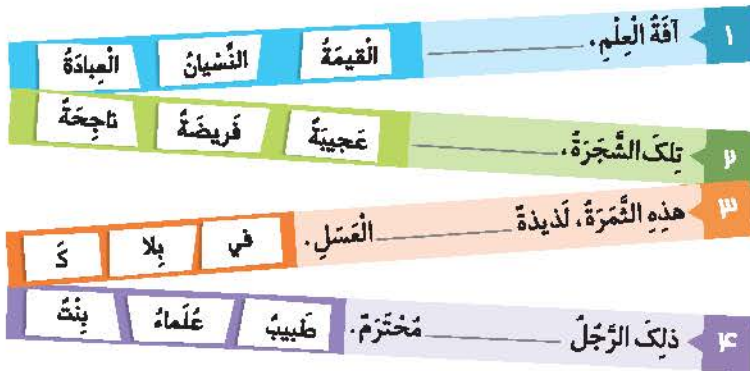
جمله‌های زیر را به فارسی ترجمه کنید.

تِلْكَ اللَّوْحَةُ، فِي الصَّفِّ.	هَذِهِ الْمَرْأَةُ عَالِمَةٌ.
ذَلِكَ الْجَبَلُ، جَمِيلٌ.	هَذَا، طَالِبٌ نَاجِحٌ.

۱ بین کلمات مترادف (هم معنی)، علامت ۳ و بین کلمات متضاد، علامت ۴ قرار دهید.

۲ در جای خالی گزینه‌ی مناسب قرار دهید.

۳ در هر گروه کلمه‌ی ناهم‌انگ را با علامت X مشخص کنید.

۴ کلمات مذکر را به صورت مؤنث بنویسید.

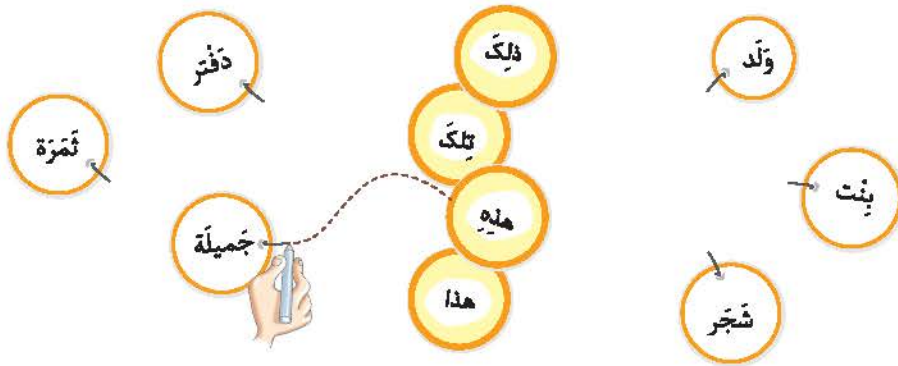
۵ کلمات مؤنث را به صورت مذکر بنویسید.

با توجه به هر تصویر جملهی صحیح را با علامت **X** مشخص کنید.

هر یک از کلمات زیر را با توجه به مذکر یا مؤنث بودن به «هذا و ذلك» یا «هذه و تلك» وصل کنید.

با توجه به نزدیک یا دور بودن هر تصویر، در جای خالی اسم اشاره‌ی مناسب بنویسید.

سی با توجه به اسم اشاره، در مقابل جمله‌ی صحیح (ص) و در مقابل جمله‌ی غلط (غ) قرار دهید.

_____	هَذَا مَرِيَمَ.
_____	تِلْكَ لَوْحَةٌ.
_____	هَذِهِ ثَمَرَةٌ.
_____	ذَلِكَ مَدْرَسَةٌ.

ع با توجه به ترجمه‌ی آیات، در جاهای خالی اسم اشاره‌ی مناسب بنویسید.

_____ ۱	مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا	آن متاع زندگی دنیایی است.
_____ ۲	تَذَكُّرَةٌ	قطعاً این [آیات] اندرزی است.
_____ ۳	نِعْمَةٌ	آن نعمتی است.
_____ ۴	وَأَوْحِي إِلَيَّ	و این قرآن به من وحی شده است.

نام خانوادگی:	نام دبیر:	کلاس:	تاریخ امتحان:	موضوع امتحان:	نمره
۱ نام هر تصویر را زیر آن به عربی بنویسید.					
   					
۲ فقط کلمات مشخص شده را ترجمه کنید.					
الف) آفَةُ الْعِلْمِ، التَّنْسِيَانُ. ب) الدَّرْسُ الْأَوَّلُ: قِيَمَةُ الْعِلْمِ.					
۳ ترجمه های ناقص را کامل کنید.					
الف) ثَمَرَةُ هَذِهِ الشَّجَرَةِ، لَذِيذَةٌ. این ، خوشمزه است. ب) تِلْكَ الْبِنْتُ، نَاجِحَةٌ فِي الدَّرْسِ. آن در درس است.					
۴ جملات زیر را به فارسی ترجمه کنید.					
الف) الْعَالِمُ بِلَا عَمَلٍ، كَالشَّجَرِ بِلَا ثَمَرٍ. ب) حُسْنُ السُّؤَالِ، نِصْفُ الْعِلْمِ. ج) ذَلِكَ، طَالِبٌ نَاجِحٌ فِي الصَّفِّ الْأَوَّلِ.					
۵ گزیده های مناسب برای جای خالی را با علامت X مشخص کنید.					
الف) مَجَالَسَةُ الْعُلَمَاءِ، ب) سَعِيدٌ إِسْمٌ وَلَدٌ وَ سَعِيدَةٌ إِسْمٌ عِبَادَةٌ ☐ نِسْيَانٌ ☐ قِيَمَةٌ ☐ بِنْتُ ☐					
۶ در جای خالی اسم اشاری مناسب بنویسید.					
الف) جَبَلٌ. نزدیک ب) شَاعِرَةٌ. دور ج) بِنْتُ. نزدیک د) رَجُلٌ. دور					

نام خانوادگی، نام دبیر، کلاس، تاریخ امتحان، موضوع امتحان، نمره	نام، نام دبیر، کلاس، تاریخ امتحان، موضوع امتحان، نمره
۲	۷ با توجه به ترجمه، با کلمات پرکننده، جمله بسازید. الرَّجُلُ ذَلِكْ قَوِيٌّ كَالْجَبَلِ الف) آن مرد، مانند کوه نیرومند است. الْبَيْتُ هَذِهِ فِي الْمَنْزِلَةِ ب) این دختر، در مدرسه است.
۲	۸ اسم‌های زیر را به صورت مؤنث بنویسید. الف) رَجُلٌ ب) ذَلِكْ ج) طَالِبٌ د) ثَمَرٌ
۱	۹ با توجه به دور یا نزدیک بودن تصاویر در جای خالی اسم اشاره‌ی «هَذَا - هَذِهِ - ذَلِكَ - تِلْكَ» قرار دهید. الف) وَلَدٌ ب) بِنْتُ
۱	۱۰ جمله‌ی داده شده را به صورت مذکر بنویسید. تِلْكَ طَالِبَةٌ.
۱	۱۱ نوع کلمات زیر را مشخص کنید. (مذکر یا مؤنث) الف) عَالِمٌ ب) مَرِيْمٌ
۲	۱۲ اسم‌های زیر را به صورت مذکر بنویسید. الف) هَذِهِ ب) بِنْتُ ج) نَاجِحَةٌ د) جَمِيلَةٌ

۱ کدام گزینه با بقیه **ناهماهنگ** است؟

- ☐ الف) هذا ☐ ب) ذلک ☐ ج) فی ☐ د) تلک

۲ کدام گزینه اسم «مذکر» است؟

- ☐ الف) مَجَالَسَة ☐ ب) قِیمَة ☐ ج) صَفّ ☐ د) عِبَادَة

۳ کدام دسته از حروف زیر در عربی به کار نمی‌رود؟

- ☐ الف) گ چ پ ژ ☐ ب) چ پ ژ ل ☐ ج) گ پ ز خ ☐ د) گ چ ژ ش

۴ آفَة الْعِلْمِ، _____ .

- ☐ الف) عِبَادَة ☐ ب) النِّشْيَانُ ☐ ج) بِلَاثْمِر ☐ د) فَرِیضَة

۵ سَعِيدٌ اسْمٌ وَلَدٌ وَ سَعِيدَةُ اسْمٌ _____ .

- ☐ الف) قِیمَة ☐ ب) لَوْحَة ☐ ج) بِنْت ☐ د) رَجُل

۶ کدام گزینه، اسم «مؤنث» است؟

- ☐ الف) قَلَم ☐ ب) كِتَاب ☐ ج) زَيْتَب ☐ د) رَجُل

۷ طَلَبُ الْعِلْمِ، _____ .

- ☐ الف) فَرِیضَة ☐ ب) عِبَادَة ☐ ج) قِیمَة ☐ د) بِلَاثْمِر

۸ با توجه به مذکر و مؤنث کدام گزینه صحیح نیست؟

- ☐ الف) الطَّبِيبُ : الطَّبِيبَة ☐ ب) ذَلِکَ : هَذِهِ
☐ ج) جَمِیل : جَمِیلَة ☐ د) عَجِیب : عَجِیبَة

۹ با توجه به اسم اشاره، کدام گزینه صحیح است؟

- ☐ الف) ذَلِکَ لَوْحَة . ☐ ب) هَذِهِ شَاعِر .
☐ ج) هَذَا عَالِمَة . ☐ د) ذَلِکَ نَاجِح .

۱۰ کدام گزینه از نظر معنی و مفهوم با بقیه **ناهماهنگ** است؟

- ☐ الف) الطَّبِيبَة ☐ ب) النَّاجِحَة ☐ ج) الشَّجَرَة ☐ د) الطَّالِبَة

نور الکلام

الدرس الأول

۱. اسم مثنی «مثنیه» اسمی است که برای دو شخص یا دو چیز به کار می‌رود و دارای دو علامت «ان - ین» است که به آخر اسم مفرد اضافه می‌شود.

طالِبَة ← طالِبَتان - طالِبَتَین

طالِب ← طالِبان - طالِبَین

هذانِ طالِبانِ.

۲. اسم اشاری «هذان» برای مثنای مذکر به کار می‌رود.

هاتانِ طالِبَتانِ.

۳. اسم اشاری «هاتان» برای مثنای مؤنث به کار می‌رود.

هذانِ، مُعَلِّمانِ مُسْلِمانِ.

۴. اگر اسم، مثنای مذکر باشد، صفت و اشاری آن هم مثنای مذکر است.

هاتانِ، مُعَلِّمَتانِ مُسْلِمَتانِ.

۵. اگر اسم، مثنای مؤنث باشد، صفت و اشاری آن هم مثنای مؤنث است.

۶. دو علامت «ان و ین» از نظر معنی هیچ فرقی ندارند.

۷. هرگاه بخواهیم اسم مثنی را در آغاز جمله به کار ببریم، از علامت «ان» استفاده می‌کنیم.

اَلْمُعَلِّمانِ، فی الْمُنْزَسَةِ.

۸. حركات: صداهایی هستند که به وسیله‌ی آن‌ها کلمات عربی را می‌خوانیم.

ع	هـ	الله
سکون َ	تنوین نصب ِ	فتحه َ
	تنوین جر ِ	کسره ِ
	تنوین رفع ُ	ضمه ُ

۹. **تنوین**: نون ساکنی است که در آخر بعضی کلمات عربی تلفظ می‌شود، ولی نوشته نمی‌شود.

هَمْزٌ - عَالِماً - قَلَمٌ

تنوین «ـَ» معمولاً دارای پایه‌ی «ا» است.

كِتَاباً - قَلَمًا

در کلماتی که آخرشان «ة» یا «ـة» باشد، پایه لازم نیست.

شَجَرَةً - سَمَاءً

۱۰. حرفی که دارای حرکت نباشد، روی آن علامت «ـَ» قرار می‌گیرد که آن را «سکون» می‌نامیم و هر حرفی

که دارای علامت سکون باشد، به آن حرف «ساکن» می‌گوییم.

التَّعَارِينِ

فقط واژه‌های مشخص شده را ترجمه کنید.

۲. هَذَا الْيَوْمَ، يَوْمَ الْجُمُعَةِ.

۱. ذَلِكَ رَأْيِي صَحِيحٌ.

۴. ذَلِكَ الصَّفُّ نَظِيفٌ.

۳. الصَّحَّةُ نِعْمَةٌ مِنَ اللَّهِ.

نام هر تصویر را با علامت **×** مشخص کنید.

نافِطَتَانِ

جَبَلَانِ

لَوْحَتَانِ

نُوحَةٌ

وَرْدَةٌ

قِيَمَةٌ

كُرْسِيَّ

شَجَرَتَانِ

كُرْسِيَّانِ

نَافِذَةٌ

نَعَبٌ

خَشَبٌ

۲ هر واژه را به ترجمه‌ی مناسب آن وصل کنید.

۳ در جای خالی گزینه‌ی مناسب قرار دهید.

الْحَبْلَانِ الطَّالِبَانِ الصَّفَّانِ

قَوِيَّتَانِ عِبَادَتَانِ جَمِيلَتَانِ

كُلُّ خَيْرٌ يَوْمٌ

عَلَيْكَ لَكَ مِنْكَ

۱ هَذَا نَاجِحَانِ.

۲ هَاتَانِ اللَّوْحَتَانِ،

۳ زَايَانِ مِنْ زَائِيٍّ وَاحِدٍ.

۴ اَلَّذَهْرُ يَوْمَانِ؛ يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ

۵ ترجمه‌ی درست هر واژه را از بین کلمات داده شده پیدا کرده و در مقابل آن بنویسید.

۲ _____
طَلَا
خَشَب صِحَّة نَحَب

۱ _____
مرد
جَبَل مَرء وَلَد

۴ _____
لَكَ
به ریان تو برای تو از تو

۳ _____
اَمْنِيَّت
أَمَان نَهْر زَايَانِ

۹ ترجمه‌ی کلمات زیر را در خانه‌های جدول بنویسید.

۱۰ جمله‌های زیر را به فارسی ترجمه کنید.

۱۱ بین کلمات مترادف (هم‌معنی)، علامت ≡ و بین کلمات متضاد، علامت ≠ قرار دهید.

با توجه به ترجمه‌ی داده شده، با کلمات پراکنده جمله بسازید.

خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ الْمَرْمِزُ أَتَى

۱ ادب انسان، بهتر از طلای اوست.

الْإِنْسَانِ وَ فِي الْعِلْمِ الْإِيمَانُ قِيَمَةُ

۲ ارزش انسان، به دانش و ایمان است.

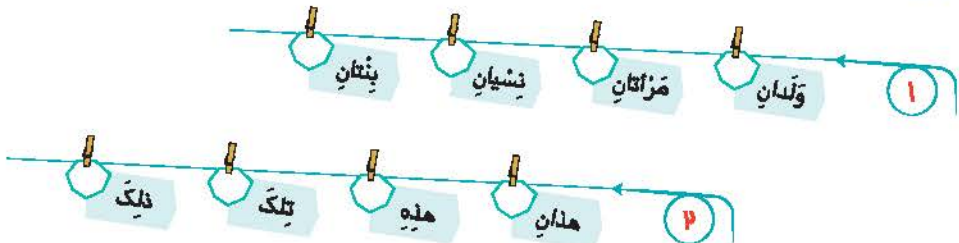
الشَّجَرَتَانِ عَجِيبَتَانِ هَاتَانِ

۳ این درخت‌ها، عجیب هستند.

هَذِهِ مَشْرُورَةُ النَّاجِحَةِ الطَّالِبَةِ

۴ این دانش‌آموز موفق، خوشحال است.

در هر ردیف کلمه‌ی **ناهماهنگ** را با علامت **X** مشخص کنید.

اسم‌های زیر را با هر دو شکل مثنی بنویسید.

مَشْرُور	يَوْم	شَجَرَة	فَرِيضَة

در جای خالی اسم اشاره‌ی مناسب بنویسید.

۲. اِنْسَانٍ. (نزدیک)

۱. نَافِذَتَانِ.

۴. الْوَرْدَتَانِ، جَمِیلَتَانِ.

۳. الشَّقَاتِی، کَبِیرَانِ.

جمله‌های زیر را به مثنی تبدیل کنید.

۲. هَذِهِ الشَّجَرَةُ، مُرْتَفِعَةٌ.

۱. هَذَا، رَجُلٌ مُؤْمِنٌ.

با توجه به آیات زیر، کلمات مثنی را پیدا کنید و در جای خالی بنویسید.

۱- «وَالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا»

۲- «وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي مَدِينَةٍ»

۳- «قَالُوا سِخْرَانِ تَظَاهَرَا»

۴- «وَأَسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ»

اسم‌های زیر را به صورت مفرد بنویسید.

۲. هَاتَانِ

۱. وَالذَّيْنِ

۴. مَجْهُولَتَانِ

۳. هَذَانِ

جمله‌ی صحیح و غلط را مشخص کنید.

هذان، مَعْلَمَانِ مُحْتَرَمَانِ. (۳)

صَحِيح

غلط

هاتانِ وَلَدَانِ. (۱)

هذانِ، أَمَانٌ مِنَ اللَّهِ. (۴)

هاتانِ الْبَيْتَانِ، مَسْرُورَتَانِ. (۲)

جمله‌های زیر را به مفرد تبدیل کنید.

هاتانِ التَّمَرَتَانِ، لَذِيذَتَانِ. (۱)

هذانِ، طَالِبَانِ مُؤَدَّبَانِ. (۲)

نام خانوادگی:	نام دبیر:	کلاس:	تاریخ امتحان:	موضوع امتحان:	نمره
۱ نام هر تصویر را زیر آن به عربی بنویسید.					
   					
۲ جملات زیر را به فارسی ترجمه کنید.					
الف) اَلذَّهْرُ يَوْمَانِ، يَوْمٌ لَكَ وَ يَوْمٌ عَلَيْكَ. ب) نِعْمَتَانِ مَجْهُولَتَانِ، اَلصَّحَّةُ وَ اَلْأَمَانُ. ج) لِهَذَا الصَّفِّ، نَافِذَتَانِ جَمِيعَتَانِ.					
۳ ترجمه های ناقص را کامل کنید.					
الف) اَلْوَلَدُ الصَّالِحُ، فَخَرٌ لِلْوَالِدَيْنِ. ————— نیکو، ————— برای پدر و مادر است. ب) هَذَانِ الصَّقَانِ، كَبِيرَانِ. ————— این دو ————— هستند.					
۴ ترجمه ی درست را انتخاب کنید.					
الف) هَاتَانِ الشَّجَرَتَانِ، بِلَا ثَمَرٍ. ب) هَذَانِ الرُّجُلَانِ، قَوِيَّانِ.					
۱) این درخت ها، میوه دارند. ☐ ۲) این درخت ها، بی میوه اند. ☐ ۱) این پسران، نیرومند هستند. ☐ ۲) این مردان، نیرومند هستند. ☐					
۵ فقط کلمات مشخص شده را ترجمه کنید.					
الف) هَذَا خَشَبٌ. خَشَبٌ ب) ذَلِكَ الطَّالِبُ، مَشْرُورٌ. مَشْرُورٌ					

نام خانوادگی، نام دبیر، کلاس، تاریخ امتحان، موضوع امتحان، نمره	نام، نام دبیر، کلاس، تاریخ امتحان، موضوع امتحان، نمره
۰/۵	۶ گزینده‌ی مناسب را با علامت ✗ مشخص کنید. الف) هذَانِ مَرْتَفَعَانِ. ☐ الْجَبَلَانِ ☐ الْوَرْدَتَانِ ب) هَاتَانِ مَسْرُورَتَانِ. ☐ النَّافِذَتَانِ ☐ الطَّالِبَتَانِ
۰/۵	۷ کدام کلمه با سایر کلمات ناهم‌هنگ است؟ الف) هذَانِ ☐ هَاتَانِ ☐ مِنْ ☐ هَذَا ☐ ب) نَظِيفَانِ ☐ الْإِيمَانِ ☐ جَمِيلَانِ ☐ الْجَبَلَانِ ☐
۱	۸ زیر هر تصویر یکی از کلمات داده شده را بنویسید. رَجُلٌ رَجُلَانِ امْرَأَةٌ امْرَأَتَانِ _____
۳	۹ جمله‌های زیر را به صورت مفرد بنویسید. الف) هَاتَانِ الْبِنْتَانِ، نَظِيفَتَانِ. _____ ب) هذَانِ الْوَلَدَانِ، جَمِيلَانِ. _____
۳	۱۰ جمله‌های زیر را به صورت مثنی بنویسید. الف) هَذَا الرَّجُلُ، طَبِيبٌ. _____ ب) هَذِهِ الْمَرْأَةُ، مُؤَمِّنَةٌ. _____
۰/۵	۱۱ کدام گزینده، «مثنای مؤنث» است؟ الف) هذَانِ ☐ ب) طَالِبَتَانِ ☐ ج) کُرْسَتَانِ ☐ د) جَمِيلَانِ ☐

نام:

کلاس:

تاریخ امتحان:

نام خانوادگی:

نام دبیر:

موضوع امتحان:

نمره

۰/۵

۱۲ حرف «نال» در کلمه‌ی «واحد» چه علامتی دارد؟

☐ الف (فتحه) ☐ ب (کسره) ☐ ج (ضمه) ☐ د (تنوین)

۰/۵

۱۳ کدام گزینه، «مثنای مذکر» است؟

☐ الف) هاتان ☐ ب) جَبَلان ☐ ج) کَبیرتان ☐ د) وَرَدَتان

۱

۱۴ با توجه به ترجمه‌ی فارسی با کلمات پراکنده جمله بسازید.

این دانشجوها، ممتاز هستند. **مندان** **تَظهِیرتَنان** این‌ها، دخترانی پاکیزه هستند.

مُنتَظَران **هاتان** **نِشان** **الطَّالِبان**

۱

۱۵ هریک از کلمات فارسی داده شده را در مقابل عربی آن بنویسید.

بِهتر

سُخَن

طَلا

انسان

ب) کَلام

د) خَیر

الف) اَلذَّهَب

ج) مَرء

